

Vastine mikroliikenneluvan oikaisuvaatimukseen

Kaupunkirakennelautakunta 19.11.2025 § 211
2476/08.00.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

suunnitteluinsinööri Hanna Väätäinen puh. 044 718 5318

kaupungininsinööri Ismo Heikkinen puh. 044 718 5656

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunnalle esitetään, että oikaisuvaatimuksen kohta 1 lupahakemuksen osalta hyväksytään. Mikroliikenneluvan hakemisen osalta suositellaan vuosittaista määrääikää 28.2. mennessä. Mikroliikenneluvan käsittelyaika on kolme viikkoa.

Kaupunkirakennelautakunnalle lisäksi esitetään, että muilta osin mikroliikenneluvan oikaisuvaatimus hylätään alla esitetyn perusteluin.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyi 20.8.2025 kokouksessaan käyttöön otettavaksi mikroliikenneluvan ja siihen liittyvät lupaehdot. Kaupunkirakennelautakunnan päätöksestä on tehty oikaisuvaatimus, joka sisältää muutosehdotuksen kolmeen lupaehtoon. Muutosehdotukset koskevat lupahakemuksen jättämisen määrääikää, yöaikaista alhaisempaa 10 km/h nopeusrajoitusta ja lupaehdoksi asetettua toimintakautta 1.5.-31.10.

Lupahakemuksen määrääika

Mikroliikennelupaa edellytetään kaikilta yrityksiltä, jotka tarjoavat vuokrattavia sähköpotkulautoja sekä Kuopion kaupungin kilpailuttamalta kaupunkipyöräjärjestelmältä. Mikroliikennelupa perustuu lakiin liikenteen palveluista.

Kuopiossa on viime vuosina vakiintunut kolme sähköpotkulautatoimijaa. Lupahakemuksen määrääjan asettamisella toivottiin, että toimijat hakevat hyvissä ajoin ennen kauden aloitusta mikroliikennelupaa. Määrääjan asettamisella ei ole haluttu estää uusien toimijoiden markkinoille pääsyä. Tämän vuoksi vuosittaisesta määrääjasta 28.2 voidaan antaa suositus. Mikroliikenneluvan käsittelyajaksi määritellään kolme viikkoa hakemuksen jättöhetkestä. Mikroliikennelupa on voimassa luvan myöntämispäivämäärästä alkaen. Mikroliikennelupa sisältää lupaehtoja, joita on aina noudatettava.

Yöaikainen alhaisempi nopeusrajoitus

Kaupunkirakennelautakunta määritteli yhdeksi lupaehdoksi yöaikaisen nopeusrajoituksen 10 km/h. Rajoitus on voimassa kaikkina päivinä klo 23-05. Oikaisuvaatimuksessa esitetään yöaikaisen nopeusrajoituksen muuttamista 15 km/h ja siten, että alhaisempi nopeusrajoitus olisi voimassa vain viikonloppuöinä. Oikaisuvaatimuksessa 15 km/h yöaikaista nopeusrajoitusta viikonloppuöisin perustellaan mm. kansainvälisellä tutkimustuloksella. Tutkimuksessa on havaittu, että yhteiskäyttöisillä sähköpotkulaudoilla loukkaantumisriski on 36 % pienempi kuin yhteiskäyttöisillä sähköpyörillä. Perusteluissa esitetään myös, että yhteiskäyttöisen mikroliikkumisen lainsäädäntöön on tullut viime vuosina merkittäviä parannuksia. Vuokrattavilla sähköpotkulaudoilla on oltava voimassa oleva liikennevakuutus, kuljettajille on asetettu 15-vuoden vähimmäisikäraja sekä mikroliikenneajoneuvon kuljettamiseen on 0,5 promillen raja.

Oikaisuvaatimuksessa on viitattu Micro-Mobility for Europe'n julkaisemaan tutkimukseen. Tutkimuksen lähdettä on tarkistettu oikaisuvaatimuksen tekijältä sähköpostitse. Tiivistelmän perusteella sähköpotkulautaan onnettomuudet ovat vähentyneet, mutta tutkimuksessa ei voitu osoittaa minkään yksittäisen seikan vähentäneen onnettomuuksia merkittävästi. Onnettomuuksien vähenemiseen arvoitiin vaikuttavan ainakin mikroliikenneajoneuvojen turvaominaisuuksien parantuminen, kaupunkien ja operaattorien yhteiset valistuskampanjat, infrastruktuurin parantuminen ja yleisesti kaupunkien nopeusrajoitusten alentaminen. Tutkimuksessa havaittiin, että lisääntynyt sähköpotkulautojen käyttö ei samassa suhteessa vaikuttaisi kasvattavan onnettomuuksien määrää. Kokonaisuudessa on hankala arvioida mikä vuosien saatossa tehty toimenpide on ollut vaikuttavin liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Nämä seikat osoittavat, että liikenneturvallisuustyössä tarvitaan laaja keinovalikoima ja ennaltaehkäiseviä toimia. Mikroliikkumisen lainsäädäntö on Suomessa asetettu juurikin parantamaan liikenneturvallisuutta, esteettömyyttä ja kadun kunnossapitoa. Ennen lainsäädäntöä, kunnilla ja kaupungeilla ei ollut mahdollista asettaa rajoituksia lakiin perustuen, vaan mahdolliset rajoitukset täytyi hoitaa operaattorien kesken neuvottelemalla eikä kunnilla ja kaupungeilla ollut työkaluja puuttua sopimusrikkeisiin. Tämän vuoksi sääntely on ollut vähäistä. Lainsäädäntö antaa kunnille ja kaupungeille harkintavaltaa sopivien rajoitusten asettamiseksi.

Poliisihallitus on edellyttänyt poliisilaitoksia viestimään kunnille toimista, joilla parannetaan sähköpotkulautailun turvallisuutta. Kuopion kaupunki on saanut viestin Itä-Suomen poliisilaitokselta 24.10.2025. Suositusten tavoite on saada sähköpotkulautaan onnettomuuksia vähenemään eri toimin. Poliisihallitus suosittelee viikonloppuisin yöajokieltoa ja yöaikaista 15 km/h nopeusrajoitusta arkipäivisin klo 00.00-5.00. Syksyn ja kesän aikana tiedotusvälineet ovat julkaisseet tietoja sähköpotkulautailuun liittyvästä liikennevalvonnasta. Tämän perusteella voidaan todeta, että noin joka seitsemäs sähköpotkulautailija ajaa päihtyneenä viikonloppuillaisin. Tämän vuoksi tarvitsemme toimenpiteitä liikenneturvallisuuden turvaamiseksi ja alhaisempi yöaikainen nopeusrajoitus on yksi toimenpide. Kuopiossa yöajokieltoa ei esitetty, koska toimijoilta saadun palautteen perusteella sähköpotkulautoja käytetään öisin esim. vuorotyön vuoksi. Alhaisemmalla nopeusrajoituksella kuitenkin halutaan parantaa liikenneturvallisuutta ja lieventää myös mahdollisten onnettomuuksien vakavuutta. Ajonopeudella on keskeinen vaikutus pysähtymismatkaan, havaittavuuteen, onnettomuuksien

vakavuuteen ja sitä kautta liikenneturvallisuuteen. Liikenneturvallisuuden kehittymistä seurataan tiiviisti yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Syksyn 2025 aikana hyvinvointialueelta saadun tiedon mukaan terveydenhuollon tietojärjestelmiin ei ole kirjautunut sähköpotkulautaanonnettomuuksia. Onnettomuuksia on kuitenkin tapahtunut. Tietojärjestelmissä onnettomuuksien uupuminen johtuu siitä, että syykoodin käyttöä vielä selkeästi opetellaan. Hyvinvointialueen asiantuntijoiden mukaan hoito jakaantuu julkisen ja yksityisen terveydenhuollon piiriin, joten hoitoa vaatineista onnettomuuksista ei ole kovin hyvää kokonaiskuvaa. Myös hyvinvointialueella hoito jakaantuu ainakin yhteispäivystykseen, tukielinkirurgiakeskukseen ja aistielinsairauksia hoitaville yksiköille. Arviolta jo kirurgian päivystykseen potilaita on kesän 2025 aikana ohjautunut kesän vilkkaimpina aikoina 5-10 potilasta/viikko. Tarkkaa määrää onnettomuuksista tai vammojen vakavuuksista ei ole kuitenkaan saatavilla hyvinvointialueelta.

Kaupunkirakennelautakunnalle esitetään, että yöaikainen nopeusrajoitus 10 km/h säilytetään aiemman päätöksen mukaisesti. Linjaus pohjautuu saatuun poliisihallituksen linjauksiin, hyvinvointialueelta saatuihin tietoihin onnettomuuksista sekä aikaisempien asiantuntija-arvioihin perustuen ja lupaehto katsotaan välttämättömäksi.

Toiminkauden pituus 1.5.-31.10

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että toimintakautta ei määriteltäisi kiinteästi päivämääriin. Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että toimintakausi huomioisi todelliset sääolosuhteet ja olemassa olevat toimintamallit.

Oikaisuvaatimuksessa todetaan, että toimintakauden pituus ei itsessään vaikuta liikenneturvallisuuteen. Lupaehtoa määritellessä on kuitenkin huomioitu, että olosuhteet turvalliseen sähköpotkulautailuun sääolosuhteiden osalta Kuopiossa keväisin vakiintuvat toukokuun alkuun mennessä ja pääosin hiekanpoisto on ehditty toukokuun alkuun tehdä. Marraskuussa sääolosuhteet puolestaan muuttuvat epävarmemmiksi ja yöpakkaset yleistyvät.

Kaupunkia velvoittaa laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta. Puhtaanapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu siistinä ja terveydellisesti tyydyttävänä, kuten kadulle kerääntyneen lian, lehtien, roskien ja irtonaisten esineiden sekä rikkaruohon poistamisen ajoradalta ja jalkakäytävältä. Kaupunki suorittaa puhtaanapitovelvoitettaan lehtien lakaisun osalta ennen talven tuloa. Työtä tehdään ennakoivasti ja vaihteittain. Valmistelevia töitä on myös aurausviittojen asentaminen.

Sääennusteet voivat muuttua hyvin nopeasti ja aina myöskään ennusteet eivät pidä paikkansa. Säätila jättää myös tulkinnan varaisuuden siitä, milloin säätila on riittävän turvallinen sähköpotkulautailuun. Päivämääriin sidottu toimintakausi ei jätä tulkinnan mahdollisuutta ja on tasapuolinen toimijoita kohtaan. Päivämääriin sidotulla toimintakaudella kaupunki voi suunnitella ja suorittaa lain edellyttämiä puhtaanapitotoimenpiteitä kustannustehokkaasti.

Lupaehtoissa on maininta, että kauden pituus voi vaihdella ± 15 kalenteripäivää. Kauden pituuden muutoksista päättää kunnossapitopäällikkö.

Oikaisuvaatimuksessa on kerrottu Kuopion keskustan keskitetyn hiekanpoiston yhteydessä tehdystä yhteistyöstä sähköpotkulautatoimijoiden kanssa. Yhteistyömalli on ollut hyvä ja toimiva keskitetyn hiekanpoiston osalta. Kaupunkialueella hiekanpoistoa tehdään kuitenkin vaihteittain, kuten syksyllä lehtien lakaisua.

Edellä esitetyin perustein kaupungin asiantuntijat ovat harkinneet sopivimmaksi toimintakaudeksi mikroliikenteelle 1.5-31.10. Kaupunkirakennelautakunnalle esitetään, että lupaehto pidetään voimassa liikenneturvallisuuden ja kunnossapidon vuoksi sekä lupaehto on välttämätön.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö § 33

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on oikaisuvaatimuksen käsittelyä koskeva asia (KH 21.10.2024, § 293).

Liitteet 2476/2025 Oikaisuvaatimus Mikroliikennelupa ja lupaehdot Kuopiossa